

ALAVUS

Koulukuljetussääntö

Hyv. siv.ltk 16.9.2015

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO	2
2. KOULUKULJETUKSIA KOSKEVAA LAINSÄÄDÄNTÖÄ.....	2
3. KOULUKULJETUKSEN MYÖNTÄMINEN	3
3.1 Yleiset periaatteet.....	3
3.2 Koulumatkan pituus.....	3
3.3 Koulumatkan vaarallisuus	4
3.4 Petokyydit	4
3.5 Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus	4
3.6 Yhteishuoltajuus.....	5
3.7 Muu kuin kunnan osoittama koulu	5
3.8 Väliaikainen asuinpaikan muutos	5
4. KOULUKULJETUKSEN JÄRJESTÄMINEN	5
4.1 Yleiset periaatteet.....	5
4.2 APIP-toiminta ja koulun kerhot.....	6
4.3 Työjärjestyksestä poikkeavat koulun alkamis-/päättymisajankohdat	7
4.4 Kuinka poikkeavaa koulukuljetusta tai korvausta anotaan	7
5. KOULUKULJETUKSEN AIKANA.....	7
5.1 Yleiset periaatteet.....	7
5.2 Järjestyssäännöt.....	7
5.3 Aikataulut.....	7
5.4 Poikkeustilanteet	8
6. MIHIN TULEE KIINNITTÄÄ HUOMIOTA	9
6.1 Oppilaan tehtävät	9
6.2 Huoltajan tehtävät	9
6.3 Kuljettajan/liikennöitsijän tehtävät	9
6.4 Koulun tehtävät.....	10
6.5 Kaupungin sivistysosaston tehtävät.....	10

1. JOHDANTO

Tämän säännön tarkoituksena on sisältää ne periaatteet, joiden mukaan koulukuljetus Alavuden kaupungissa myönnetään esioppilaille ja perusopetuksen oppilaille. Kuljetussäännön tavoitteena on olla kuljetuksista päättävien viranhaltijoiden ja lautakunnan päätöksenteon tukena. Lisäksi sen tehtävänä on olla tiedonjakajana koulukuljetuksista vastaaville autoilijoille, kouluille sekä oppilaiden huoltajille.

Alavuden kaupungin koulukuljetus pyritään järjestämään siten, että se on toimivaa, turvallista ja kustannustehokasta.

2. KOULUKULJETUKSIA KOSKEVAA LAINSÄÄDÄNTÖÄ

Perusopetuslaki 6 §

Oppilaan koulupaikan määräytyminen

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluita. (23.12.1999/1288)

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämipaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu päivähoitopaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämipaikka. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieletä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämipaikkaa. (23.12.1999/1288)

Lasta ei ilman huoltajan suostumusta saa osoittaa opetukseen, jossa 31 §:n 3 momentin nojalla peritään oppilaalta maksuja, eikä opetukseen, jossa kaupungin päätöksen tai opetuksen järjestämisluvan perusteella noudatetaan erityistä maailmankatsomuksellista tai kasvatustieteellistä järjestelmää.

Perusopetuslaki § 32

Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (19.12.2003/1139)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään lasten päivähoitoon lasten päivähoidosta annetun lain 11 c §:ssä tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista päivähoito- ja esiopetuspaikan välillä. (8.4.2011/324)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

3. KOULUKULJETUKSEN MYÖNTÄMINEN

3.1 YLEISET PERIAATTEET

Alavuden kaupungissa noudatetaan perusopetuslaissa määriteltyjä periaatteita sekä tässä koulukuljetussäännössä mainittuja kuntakohtaisia periaatteita. Perusopetuslain 32 pykälässä määritellään esi- ja perusopetusta saavien oppilaiden koulukuljetusten myöntämisen perusteet sekä ne periaatteet, joita koulukuljetusten järjestämisessä noudatetaan. Perusteiden täytyessä kunta on velvollinen järjestämään oppilaalle maksuttoman koulukuljetuksen tai korvaamaan huoltajalle oppilaan kuljettamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Lapsella on oikeus myös kävelymatkaan. Koululaisten yleiskunto on heikentynyt liikkumisen vähenemisen myötä. Koulumatkojen kulkeminen kävellen edistää terveyttä ja ennaltaehkäisee monilta sairauksilta. Samalla lapsi oppii liikkumaan kotiympäristössään ja luottamaan omaan koulumatkasta selviytymiseensä muiden koululaisten tavoin, joka näin vahvistaa myös lapsen itsenunnon kehittymistä. Huoltajat ovat aina ensisijaisesti velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä.

Koulukuljetus järjestetään oppilaalle kaksi kertaa päivässä: aamulla kotoa kouluun ja illalla koulusta kotiin. Koulukuljetus järjestetään oppilaan lähikouluun. Muuhun, kuin lähikouluun menevien oppilaiden huoltajat ovat itse velvollisia järjestämään lastensa koulumatkan ja mahdolliset kuljetukset parhaaksi katsomallaan tavalla. Myös kuljetusoppilaiden vanhemmat voivat järjestää lastensa koulumatkat paremmin, mikäli katsovat, ettei kaupungin tarjoama perustaso ole heille riittävä ja vastaavat tällöin syntyvistä kustannuksista. Mikäli oppilas ei käytä kaupungin hänelle myöntämää koulukuljetusta, huoltajan tulee ilmoittaa tästä koululle tai sivistyspalveluihin.

3.2 KOULUMATKAN PITUUS

Perusopetuslaissa määritellään koulumatkan pituudesta seuraavasti: jos perusopetusta, esiopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen.

Alavuden kaupungin kuntakohtaiset koulukuljetuksen myöntämisen periaatteet ovat seuraavat:

- **0.-2. luokkalaisilla, kun koulumatka ylittää kolme (3) kilometriä**
- **3.-9. luokkalaisilla, kun koulumatka ylittää viisi (5) kilometriä**

Varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä matkaa kodista kouluun ja takaisin. Oppilaan koulumatkan pituus lasketaan kodin pihalta koulun pihalle (kodin pihamaan reunalta koulun pihamaan reunaan) lyhintä käyttökelpoista reittiä, jota hän liikennesääntöjä noudattaen voi jalan tai pyörällä kulkea. Koulumatkan mittaus tapahtuu internetin karttaohjelmia käyttäen. Poikkeuksia kilometrirajoissa (esim. 4,9 km) ei tehdä, vaan kaikkia oppilaita kohdellaan samoin perustein. Tarvittaessa kaupungin teknisten palvelujen henkilöstö voi suorittaa tarkistusmittauksen.

3.3 KOULUMATKAN VAARALLISUUS

Jos oppilaan koulumatka oppilaalle osoitettuun esi- tai perusopetuspaikkaan tai osa siitä todetaan vaaralliseksi, kunta voi järjestää koulukuljetuksen koulumatkalle tai sen vaaralliseksi katsotulle osuudelle. Alavudella käytetään koululiitu-ohjelman voimassa olevia vaarallisuuden raja-arvosuosituksia eri vuosiluokkien oppilaille. Koululiitu-ohjelma on arviointimenetelmä, jonka avulla voidaan määrittää koulutien suhteellinen vaarallisuus monipuolisesti ja puolueettomasti. Koululiitu-ohjelmalla voidaan arvioida jalan ja pyörällä tehtävien koulumatkojen liikenneturvallisuutta. Reitin turvallisuutta arvioitaessa on käytetty yleisen tierekisterin tietoja, kuten esimerkiksi liikennemääriä, tienpientareiden leveyttä, nopeusrajoituksia ja näkyvyyttä. Ohjelman avulla on mahdollisuus laskea tien ja liikenteen ominaisuustietojen perusteella tieosuuksittain vaarallisuusindeksit. Arvioinnissa tarkastellaan koulumatkan liikenteellisiä olosuhteita, jotka ovat esim. liikennemäärät ja nopeusrajoitukset. Koululiituohjelman raja-arvot ovat kuitenkin suosituksia eikä niitä käytetä ainoana ja yksiselitteisenä välineenä koulumatkan turvallisuuden määrittämisessä. Pelkkää vaaralliseksi määritellyn tien ylitystä tai esim. valaistuksen puuttumista ei automaattisesti katsota perusteeksi koulukuljetuksen järjestämiseen

Koulukuljetusoikeus voi perustua matkan vaarallisuuteen. Koulumatkan vaarallisuutta arvioidaan hakijan siihen vedotessa. Vaarallisuutta arvioidaan hakijan toimittamien selvityksien sekä Koululiitu-ohjelman perusteella. Lisäksi huomioidaan hakijan toimittamat asiantuntijalausunnot koulumatkan vaarallisuuteen vaikuttavista paikallisista tekijöistä.

3.4. PETOKYYDIT

Pelkkä petojen esiintyminen ei ole kuljetuksenmyöntämisperuste, vaan petojen käyttäytymiseen tulee liittyä häiriökäyttäytymistä tai jatkuvaa liikkumista asuntojen välittömässä läheisyydessä. Petokyydit myönnetään hakemuksesta tapauskohtaisesti ja huoltajan tulee liittää hakemuksen liitteeksi riistanhoitopiirin, riistanhoitoyhdistyksen tai petojen liikkeitä ja petokantaa laskevien tahojen lausunto/lausunnot.

3.5 KOULUMATKAN VAIKEUS TAI RASITTAVUUS

Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella edellyttää aina asiantuntijan lausuntoa. Lausunnon voi antaa lääkäri, psykologi tai muu asiantuntija. Lausunnon

tulee ilmetä koulukuljetustarpeen perustelujen lisäksi oppilaalle suositeltava kuljetusmuoto ja ajanjakso, jolle koulukuljetus tulisi järjestää. Lausunto ei kuitenkaan velvoita kuntaa järjestämään koulukuljetusta, vaan sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa. Asiantuntijalausunnat on toimitettava joka lukuvuosi uudelleen, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväislaatuisia. Tällaisissa tapauksissa asia sovitaan erikseen.

Kaupungin osoittamassa esi- tai perusopetuspaikassa opiskelevalle oppilaalle voidaan hakemuksesta myöntää koulukuljetus liikuntarajoitteen (ns. keppiläiset) perusteella tietyille ajanjaksoille. Tällöin koulukuljetuksen tarve tietyille ajalle tulee osoittaa lääkärinlausunnolla. Lääkärinlausuntoa käytetään aina vain asiantuntija-apuna koulukuljetuksesta päätettäessä.

Erytisen tuen oppilaiden koulukuljetustarpeet tulisi arvioida vuosittain oppilaiden siirtyessä ylemmälle vuosiluokalle. Erytisen tuen päätös ei automaattisesti ole peruste koulukuljetukselle.

3.6 YHTEISHUOLTAJUUS

Oppilaalla on yksi osoite, joka on merkitty väestörekisteriin ja jonka perusteella määritellään oppilaan lähikoulu. Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää kuljetusta eri osoitteessa asuvan toisen huoltajan luota. Linjaus perustuu päätökseen KHO:2006:10.

3.7 MUU KUIN KUNNAN OSOITTAMA KOULU

Jos oppilas ei valitse kunnan osoittamaa lähikoulua ja hakemuksesta valitaan toissijaiseen kouluun, pääsääntö on, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Poikkeuksena voidaan hakemuksesta maksuton kyyditys myöntää, jos kuljetuksen järjestämisessä voidaan hyödyntää olemassa olevia kuljetuksia.

3.8 VÄLIAIKAINEN ASUINPAIKAN MUUTOS

Oppilaan perhekunta voi ennalta arvaamattomissa kiinteistövahingoissa (kuten tulipalo, vesivahinko, homeongelmat) joutua väliaikaisesti vaihtamaan asuinpaikkaa. Kunta vastaa kuljetuksesta, mikäli koulumatka uuden väliaikaisen asunnon ja koulun välillä on 10 km tai vähemmän. Matkan ollessa 10 km tai enemmän, huoltajat vastaavat itse oppilaan kuljetuksesta, tai lapsi voidaan siirtää väliaikaista asuntoa lähinnä olevaan kouluun. Mikäli oppilaan nykyinen koulu on edelleen lähin koulu vaikka matkaa sinne olisikin 10 km tai enemmän, lapsi voi jatkaa koulua edelleen siellä. Oppilaan huoltajien vapaa-ajan matkoista tai muista vastaavista syistä johtuva oppilaan väliaikainen asuminen muualla kuin vakinaisessa kodissa ei tuo koulukuljetusoikeutta.

4. KOULUKULJETUKSEN JÄRJESTÄMINEN

4.1. YLEISET PERIAATTEET

Pääperiaate on, että kuljetus järjestetään halvinta kulkuneuvoa käyttäen päätien varresta. Koulukuljetusten järjestämisessä käytetään sekä linjaliikennettä että tilausajaja.

Koulunjohtajat tekevät esityksen kuljetettavista oppilaista ja pyrkivät laatimaan lukujärjestykset siten, että kuljetustarve on mahdollisimman pieni.

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Matka, joka oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin, on pisimmillään omavastuumatkana määritelty kilometriraja. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että jos oppilaan koulumatka on järjestetty linja-autolla tai taksilla, voi hän joutua kävelemään osan matkasta (enintään 5 km), ellei koulumatkaan päivittäin käytetty aika ylitä ao. aikarajoitusta.

Oppilaiden omavastuumatkat ovat pisimmillään seuraavat:

- 0.-2. luokkalaisilla, kolme (3) kilometriä
- 3.-9. luokkalaisilla, viisi (5) kilometriä

Oppilas haetaan kotipihasta vain perustellusta syystä. Tällainen syy voi olla esim. liikuntarajoite, jonka vuoksi ei voida edellyttää, että oppilas kulkisi omatoimisesti kuljetusreitinvarteen.

Perusopetuslain § 32 (muutettu 1.1.2011) mukaan oppilaan päivittäinen koulumatka saa kestää enintään

- kaksi ja puoli tuntia oppilaan ollessa alle 13-vuotias lukuvuoden alkaessa
- kolme tuntia oppilaan ollessa yli 13-vuotias lukuvuoden alkaessa

Oppilaan koulukuljetukseen ja omatoimiseen kävelyyn kuluva yhteisaika ei saa ylittää perusopetuslain mukaisia koulumatkan päivittäisiä aikoja. Tämä on otettava huomioon suunniteltaessa oppilaan omatoimisesti kuljettavan koulumatkan pituutta.

Kuntaliiton julkaiseman henkilökuljetusoppaan arvioita oppilaan keskimääräisestä kävelyaajasta ikä huomioiden:

ikä (v)	kävelyaika (min/km)	ikä (v)	kävelyaika (min/km)
6	15	11	11,8
7	14	12	11,6
8	13	13	11,4
9	12,5	14	11,2
10	12	15	11
		16	10,8

Koulukuljetukset pyritään järjestämään niin, että kävelymatkat eivät muodostuisi kohtuuttoman pitkiksi eivätkä oppilaiden koulupäivät kohtuuttomasti venyisi. Oppilaalle saattaa kuitenkin koulukuljetusautojen reiteistä ja aikatauluista johtuen kertyä odotusaikaa aamulla ennen koulun alkamista sekä iltapäivällä koulun päättymisen jälkeen. Koulupäivän jälkeen kuljetusta odottavalle oppilaalle tulee järjestää mahdollisuus valvottuun toimintaan tai tarjota tila esim. läksyjen tekemiseen.

4.2 APIP-TOIMINTA JA KOULUN KERHOT

Oppilaan osallistuessa maksulliseen aamu/iltapäivähoitoon tai -toimintaan, hänelle ei myönnetä koulukuljetusta. Mikäli koulukuljetusoppilas osallistuu kouluilla järjestettäviin kerhoihin, hänelle ei järjestetä erillistä koulukuljetusta kotiin kerhon jälkeen.

4.3 TYÖJÄRJESTYKSESTÄ POIKKEAVAT KOULUN ALKAMIS/PÄÄTTYMISAJANKOHDAT

Koulukuljetusoppilas on oikeutettu koulukuljetukseen ennen tai jälkeen hänelle annetun tukiopetuksen. Jälki-istuntoon määrätyle oppilaalle ei järjestetä erillistä koulukuljetusta jälki-istunnon jälkeen vaan koulun tulee huolehtia siitä, että oppilaan on mahdollista kulkea kotimatka myöhemmin lähtevällä aikataulun mukaisella vuorolla.

4.4 KUINKA POIKKEAVAA KOULUKULJETUSTA TAI KORVAUSTA ANOTAAN

Koulukuljetus myönnetään ilman erillistä hakemusta niille, joille se matkan pituuden vuoksi kuuluu. Muissa tapauksissa koulukuljetus myönnetään vain hakemuksesta ja sitä haetaan lukuvuosittain sivistysjohtajalta, joka tekee asiasta päätöksen neuvoteltuaan koulukuljetuksia järjestelviön henkilöiden kanssa. Vaihtoehtona järjestetylle kuljetukselle Alavuden kaupunki voi suorittaa huoltajalle korvausta oppilaan kuljettamisesta aiheutuneista kustannuksista. Korvaus vastaa matkakustannuksia pääsääntöisesti halvinta kuljetustapaa noudattaen. Korvaus maksetaan jälkikäteen laskua vastaan. Kustannusten korvauksen edellytyksenä on, että kunta ei ole kuljetusta muulla tavoin järjestänyt. Kustannusten korvaus myönnetään hakemuksen perusteella. Oikeutta saada matkakustannusten korvausta tulee hakea ennen kuljetuksen aloittamista.

5. KOULUKULJETUKSEN AIKANA

5.1 YLEISET PERIAATTEET

Oppilaan turvalliseen koulumatkaan vaikuttaa monet tekijät. Oppilasta tulee neuvoa liikkumaan turvallisesti liikenteessä ja miten liikenteessä otetaan huomioon toisia kulkijoita. Tärkeä rooli oppilaan turvalliseen koulutiehen opastamisessa on sekä oppilaan huoltajilla että koululla. Vanhempien tulisi tutustua koulureittiin yhdessä oppilaan kanssa. Huoltajat ovat aina ensisijaisesti velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan omatoimisesti ja turvallisesti liikenteessä. Kouluilla panostetaan liikennekasvatukseen esim. opastamalla heijastimen käyttöön ja korostamalla pyöräilykypärän käyttöä.

5.2 JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana. Koulukuljetusauton kyytiin saa mennä vain ne oppilaat, joille on myönnetty koulukuljetus. Koulukuljetusautoon ei saa ottaa kavereita mukaan. Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeää. Koulukuljetusautossa ei saa liikkua kuljetuksen aikana ja turvavyöt on pidettävä kiinni koko ajomatkan ajan. Koulukuljetusauton kuljettajan tulee puuttua kuljetuksen aikana ilmeneviin häiriötilanteisiin. Koulukuljetusauton kyytiin saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esimerkiksi liikuntatunneilla, tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa.

5.3 AIKATAULUT

Oppilaan on oltava hyvissä ajoin ennen sovittua aikaa odottamassa sovitussa paikassa, eikä esimerkiksi jossain sen läheisyydessä. Koulukuljetuksen ei tarvitse odottaa oppilasta. Oppilasta ei myöskään tarvitse palata uudelleen hakemaan, mikäli tämä ei ole sovittuna aikana sovitulla paikalla. Huoltajan

tulee ilmoittaa autoilijalle, kun oppilas ei tarvitse koulukyytiä. Autoilijalle on hyvä ilmoittaa oppilaan terveydentilaa koskevista seikoista esim. allergioista, jotka saattavat vaikuttaa kuljetuksiin. Koulukuljetusauto ei saa ohittaa hakupaikkaa ennen sovittua aikaa, elleivät kaikki ajolistojen mukaan hakupaikasta kyytiin nousevat oppilaat ole mukana. Iltapäivisin koulukuljetusoppilaat haetaan kouluilta suunnitellun ajoreitin mukaisesti.

5.4 POIKKEUSTILANTEET

Vahinko- tai ilkivaltatapaus

Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana. Mikäli oppilas aiheuttaa koulukuljetusautolle ilkivaltaa, on hän velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon. Tällöin oppilaan huoltaja ja liikennöitsijä sopivat keskenään vahinkojen korvaamisesta. Alavuden kaupunki ei korvaa oppilaiden koulukuljetusautoille aiheuttamia vahinkoja.

Onnettomuus

Oppilaat ovat vakuutettuja koulupäivän ja –matkan ajan.

Poikkeaminen koulumatkalta

Koulumatkaksi ei katsota oppilaan poikkeamista koulureitiltä tai sitä, että hän ei käytä ilmoitettua koulukuljetusta. Näissä tapauksissa oppilas toimii omalla/huoltajan vastuulla.

Koulukuljetusauto ei saavukaan pysäkillle

Mikäli kouluauto ei saavu noutopaikkaan ilmoitettuna aikana esim. auton rikkoutumisesta johtuen, on liikennöitsijä velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen. Talvisin sääolot voivat aiheuttaa kouluauton aikatauluihin myöhästymisiä. Oppilaille ja heidän huoltajilleen on jaettu kouluautojen puhelinnumerot, joihin tulee näissä tapauksissa ottaa yhteyttä. Mikäli kouluautoon ei saa yhteyttä, tulee soittaa koululle.

Kuljetuksen laatuun ei olla tyytyväisiä

Mikäli kuljetusoppilas ja hänen huoltajansa eivät ole tyytyväisiä kuljetuksen laatuun, tulee asiasta ottaa yhteyttä kaupungin sivistysosastolle. Ongelmatilanteet kirjataan ylös ja kuljetusyrittäjään otetaan yhteyttä palvelun parantamiseksi.

Oppilaan hakupaikka

Oppilaiden hakupaikat pyritään järjestämään niin, että ne ovat järkevästi kouluauton reitillä ja turvallisia odottaa ja nousta kyytiin oppilaan kyyti huomioon ottaen.

6. MIHIN TULEE KIINNITTÄÄ HUOMIOTA

Sekä oppilaille, huoltajilla, kouluauton kuljettajilla, koululla että kunnalla on asioita, joita tulee ottaa huomioon koulukuljetuksissa.

6.1 OPPILAAN TEHTÄVÄT

Oppilaan tulee ikä ja kyvyt huomioon ottaen huolehtia erilaisista asioista liittyen koulukuljetuksiin. Pienen oppilaan ollessa kyseessä on huoltajien vastuu suurempi mutta oppilaan iän karttuessa pystyy hän yhä enemmän huolehtimaan itse koulukuljetuksiin liittyvistä velvollisuuksistaan.

Oppilaan tulee huolehtia seuraavista asioista:

- olla ajoissa sovitulla hakupaikalla, jotta kaikki kuljetettavat ehtivät oikeaan aikaan kouluun
- odottaa autoa rauhallisesti eikä aiheuta vaaraa itselleen eikä muille
- nousta autoon reippaasti ryntäilemättä
- istuutua penkille ja kiinnittää sekä pitää turvavyö kiinnitettynä koko ajomatkan ajan
- käyttäytyä asiallisesti ja ottaa muut kuljetettavat huomioon koulumatkalla
- noudattaa koulun järjestyssääntöjä, hyviä tapoja ja kuljettajan antamia ohjeita
- kertoa kuljettajalle, jos matkan aikana tulee ongelmia itselle tai toisille
- poistua autosta viivyttämättä ja kuitenkin rauhallisesti
- huolehtia omasta näyttökortistaan

6.2 HUOLTAJAN TEHTÄVÄT

Vanhempien tulee opastaa lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkojen aikana. Vanhempien vastuu oppilaan opastamisessa on sitä suurempi mitä nuorempi oppilas on. Vanhempien on hyvä keskustella lasten kanssa oppilaan muistilistalla (edellä) olevista asioista. Lisäksi huoltajan tulee ilmoittaa:

- liikennöitsijälle oppilaan lyhyet poissaolot koulukuljetuksesta
- sivistystoimistoon pidemmistä muutoksista koulukuljetustarpeessa

Huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta eikä tehdä muutoksia kuljetusreitteihin tai kuljetusaikatauluihin.

6.3 KULJETTAJAN/LIIKENNÖITSIJÄN TEHTÄVÄT

Kouluauton kuljettajan tulee huolehtia erilaista asioista liittyen koulukuljetuksiin.

Koulukuljetusauton kunto

- auto on määräysten sekä ohjeiden mukainen ja siisti
- turvavyöt ovat kunnossa ja niitä on tarpeellinen määrä
- koulukyytikilpi on paikallaan
- autossa on alkolukko (pakollinen koululaiskuljetuksissa 1.8.2011 lähtien).

Salassapito ja vaitiolovelvollisuus

- kuljetettavaan tai hänen perheeseensä liittyviä asioita ei saa kertoa ulkopuolisille
- kuljetettavien listat ovat tarkoitettu vain kuljetusreittejä ajaville kuljettajille

Kuljettajan tehtävät ajon aikana

- esittäytyä uuden lukuvuoden alkaessa
- huolehtia, että kuljetusaikataulu on mukana koulukuljetusautossa
- koulukuljetusreitien ajaminen kuljetusaikataulun mukaisesti
- varmistettava, että oppilailla on turvavyö kiinni koko ajomatkan ajan
- pysähtymispaikkojen ilmoittaminen kuljetettaville
- pysäköiminen niin, että autoon nouseminen ja autosta poistuminen on turvallista
- oppilaiden lukujärjestysten mukaisten liikuntavälineiden kuljettaminen
- järjestyksenpito autossa
- ongelmatilanteissa yhteydenotot huoltajaan sekä koululle ja/tai kaupungin sivistysosastolle
- autosta poistuvan oppilaan opastaminen
- erityistä huolenpitoa vaativien (esim. kehitysvammaisten) oppilaiden huolehtiminen vastaanottavalle henkilölle saakka
- kääntöpaikan turvallisuuden varmistaminen
- puhelinnumeron antaminen huoltajille mahdollisten poissaolojen varalta.

6.4 KOULUN TEHTÄVÄT

Rehtori/koulunjohtaja koostaa esioppilaista ja 1. luokkalaisista koulukuljetusoppilaiden listan tämän ohjesäännön periaatteiden mukaisesti esiopetukseen ja kouluun ilmoittautumisen yhteydessä. Samalla päivitetään tiedot muista kuljetusoppilaista. Koulunjohtajat ja rehtorit ovat velvollisia tarkistamaan, että koulumatkojen pituudet ovat lain mukaisia. Alakouluissa tarkistetaan erityisesti niiden oppilaiden tilanne, jotka siirtyvät 2. vuosiluokalta 3. luokalle, koska kilometriraja nousee tuossa vaiheessa kolmesta viiteen kilometriin. Koulut huolehtivat, että sivistyspalveluissa (koulutoimistossa) on käytettävissä ajan tasalla olevat tiedot koulukuljetuksessa olevista oppilaista (lisäykset kesken lukuvuoden ja koulukuljetuksen loppuminen).

Lisäksi koululla tulee:

- käsitellä vuosittain koulukuljetusten pelisäännöt oppilaiden kanssa
- huolehtia, että koulun lukujärjestykset ovat pysyviä
- huolehtia, että erityistä huolenpitoa vaativilla oppilailla (esim. kehitysvammaisen oppilas) on henkilö vastaanottamassa kouluautosta tai saattamassa kouluautoon
- järjestää kuljetusoppilaiden valvonta tai tila mahdollisena kuljetusten odotusaikana
- välittää huoltajilta ja oppilailta tulevaa tietoa koulukuljetusten toimivuudesta koulukuljetuksia hoitavalle henkilölle.

6.5 KAUPUNGIN SIVISTYSOSASTON TEHTÄVÄT

- tehdä yhteistyötä koulukuljetuksissa olevien oppilaiden huoltajien, koulujen ja koulukuljetuksia hoitavien yritysten kanssa
- toimittaa koulukuljetuksesta huolehtiville autoilijoille aikataulut ja lista kuljetettavista oppilaista
- neuvoa kuljetusoppilaiden huoltajia koulukuljetuksiin liittyvissä asioissa
- tiedottaa koulukuljetusten aikatauluista